

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ του Διοικητικού Συμβουλίου του
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ για το Έτος 2016
από τον Πρόεδρο του Π.Ε.Σ.Ε.Α. Μηνά Ευσταθίου**

Αθήνα, 29 Απριλίου 2017 -Ετήσια Απολογιστική και Εκλογική Γενική Συνέλευση Π.Ε.Σ.Ε.Α.

*«Κι ο τρελός της παλιάς συνοικίας – μια νύχτα θυμάμαι, τον κυνηγούσαν
και για να σωθεί κρύφτηκε στο γειτονικό σχολείο,
κανείς δεν τον ξανάδε από τότε, τι απέγινε; Άγνωστο.
Μόνο που απ’ την άλλη μέρα ο δάσκαλος έκανε πάντα λάθος στο μέτρημα,
κι έβρισκε ένα παιδί περισσότερο»
(Λειβαδίτης, Τ., 1992, Ποίηση, Η Χρεοκοπία των Αριθμών, σ. 323, Αθήνα, Κέδρος)*

1. Εθνικές & Υπερεθνικές Εκπαιδευτικές Πολιτικές για την Εκπαίδευση

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις ευρωπαϊκές και υπερεθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές (Συμβούλιο Υπουργών Παιδείας Ε.Ε., Ο.Η.Ε., Ο.Ο.Σ.Α., UNESCO) τέθηκε «ως προτεραιότητα η παγκόσμια ικανότητα και επάρκεια της γνώσης και της κατανόησης να συμβάλει στην εξοικείωση των μαθητικών πληθυσμών με τα προβλήματα του πλανήτη της γης, όπως είναι η μετανάστευση, η φτώχεια, η κλιματική αλλαγή κλπ...».

Στην «Έκθεση Παρακολούθησης των Ευρωπαϊκών Στόχων για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση», που δημοσιοποίησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (15 Οκτωβρίου 2016) προσδιορίζεται η εκπαίδευση «ως ισχυρή δύναμη ένταξης που θα στοχεύει στις πολιτειακές, κοινωνικές και διαπολιτισμικές δεξιότητες», δηλαδή μια εκπαίδευση όπου ο γραμματισμός των μέσων και η κριτική σκέψη θα υπηρετήσουν την ένταξη. Στην Έκθεση παρουσιάζεται «το σχολείο ως πρόβλημα, και όχι ο μαθητής. Η στόχευση της Έκθεσης αφορά «το ενταξιακό σχολείο που δεν αφομοιώνει και δεν εξομοιώνει τις διαφορές, αλλά τις συμπεριλαμβάνει μέσα στις δομές του με τις ανάλογες λειτουργίες του προβάλλοντας περισσότερο τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις επάρκειες, παρά την ανάγνωση, τη γραφή και την αρίθμηση».

Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός πλέον εστιάζεται στην κοινωνική συμμετοχή και την κοινωνική δράση και διαμοίραση, όπου η υποκειμενικότητα προσδιορίζεται από τον διαρκή σχεδιασμό της στη δημόσια σφαίρα του ενεργού εκπαιδευτικού, ΕΕΠ & ΕΒΠ. Τι είναι η κοινωνική πρακτική και η κοινωνική διαμοίραση; Είναι οι σχέσεις και οι συσχετίσεις, είναι η κριτική σκέψη για τις ιδέες και ο τρόπος που αυτές απεικονίζονται, μέσω συστημάτων. Ένα από αυτά τα συστήματα είναι η γλώσσα. Και εμείς στον Π.Ε.Σ.Ε.Α. το σύστημα της γλώσσας -ως ολική επικοινωνία- το χρησιμοποιούμε πολύ στην εκπαιδευτική πρακτική μας, καθώς και στην επιστημονική, κοινωνική και πολιτική αλληλεπίδραση και διαμοίραση των ιδεών μας, των ερευνών, των μελετών και των Πορισμάτων που καταθέτουμε στα Συνέδρια, τις Γενικές Συνελεύσεις, τις Ημερίδες και τις Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του επιστημονικού μας σωματείου. Είναι γεγονός ότι βρίσκουμε διαρκώς ένα πλήθος αιτιολογιών για τα κακώς κείμενα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, όμως δεν αποσιωπούμε ότι η εκπαίδευση είναι ένας κατ’ εξοχήν χώρος διαπάλης και αντιφάσεων. Γι’ αυτό σε κάθε αντίφαση προτείνουμε ανοικτούς εκπαιδευτικούς σχεδιασμούς για τα υποκείμενα του σχολείου, τα οποία οφείλουν να την μετατρέπουν σε γνωστικό αντικείμενο προς διεργασία. Όμως γνωρίζουμε πως, όταν μια καινοτομία πραγματώνεται, προκαλεί αλλαγές και προκαλεί φόβους στους εμπλεκόμενους.

Σε «Ένα Συμπεριληπτικό Σχολείο για Όλους», που δίνει έμφαση στη δημοκρατική ιδιότητα του ενεργού εκπαιδευτικού, η καινοτομία βρίσκεται εκεί που η γνώση αναδύεται μέσα από την κοινωνική αλληλεπίδραση. Εκεί που η αποτυχία των μαθητών δεν αποδίδεται στους μαθητές/τριες, αλλά «στους ικανότερους ενήλικες, στη δυσκαμψία των σχεδιασμών και στην απουσία ισοδύναμων εναλλακτικών διαδρομών των εκπαιδευτικών πολιτικών και θεσμών». Για αυτό έχει επισημανθεί, εδώ και δεκαετίες, από τον Π.Ε.Σ.Ε.Α. ότι **η ξεχωριστή νομοθέτηση για την ειδική και τη γενική αγωγή, ως ξεχωριστούς θεσμούς, είναι το πιο σημαντικό εμπόδιο στην προώθηση του «Σχολείου για Όλους», σύμφωνα με τις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.** Η αλλαγή του γενικού σχολείου –με πρώτο απαραίτητο βήμα προς την διαμόρφωση ενταξιακού εκπαιδευτικού συστήματος- απαιτεί **ενοποίηση** του νομοθετικού πλαισίου για τη γενική και την ειδική εκπαίδευση. Στην Ελλάδα, όλοι οι νόμοι που αφορούν στο θέμα αυτό, με εξαίρεση το Ν. 1566/1985, αντιμετωπίζουν διαχωριστικά το θεσμό της ειδικής αγωγής. Η

ξεχωριστή νομοθέτηση για την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποτελεί εξ ορισμού διάκριση σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, κατά το Ν. 4074/2012.

2. Η Ειδική Εκπαίδευση στην Εποχή των Ανισοτήτων και των Αντιφάσεων

Σήμερα η **συνεκπαίδευση** των μαθητών και μαθητριών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα γενικά σχολεία θεωρείται πλέον, ως η πιο ενδεδειγμένη μορφή εκπαίδευσης, κι αποτελεί **πολιτική προτεραιότητα** στις περισσότερες χώρες του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας(;). Σκοπός είναι η εξάλειψη του ρατσισμού και των διακρίσεων σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος διασφαλίζοντας έτσι, το θεμελιώδες δικαίωμα κάθε παιδιού στη μάθηση με τη φοίτησή του σε ένα ριζικά μεταρρυθμισμένο γενικό σχολείο, το οποίο θα είναι ένα **«Σχολείο για Όλους»** που θα κατοχυρώνει τα μορφωτικά δικαιώματα όλων των παιδιών και θα παρέχει, με κάθε δυνατό μέσο, όλα όσα χρειάζονται για την κάλυψη των εκπαιδευτικών τους αναγκών. Για το σκοπό αυτό η εκπαιδευτική πολιτική οφείλει να προωθή την **«Παιδαγωγική της Ένταξης»**, **στηρίζοντας ένα σχολείο σε μια κοινωνία για όλους**, που θα αποτελεί εστία καταπολέμησης ρατσιστικών και διαχωριστικών στάσεων, με τη δημιουργία φιλόξενων κοινοτήτων όπου η εκπαίδευση κι η σχολική ένταξη των παιδιών να είναι υποχρέωση και έγνοια όλων των δομών του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η προσεκτική και έντιμη «ανάγνωση» των πεπραγμένων της πολιτικής εξουσίας από το 2000 μέχρι σήμερα, δείχνει ότι η απαξίωση της ειδικής αγωγής/εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι συνειδητή επιλογή των εκάστοτε κυβερνήσεων. Η ειδική εκπαίδευση, σαν **αναπόσπαστο** μέρος της εκπαίδευσης, μπήκε σε νέο τούνελ στα πλαίσια εφαρμογής του νέου νόμου 4336/14-8-2015 (Γ΄ Μνημόνιο) σύμφωνα με τον οποίο *«...οι αρχές θα διασφαλίσουν τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό του τομέα της εκπαίδευσης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ ...όπου σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, έως τον Απρίλιο του 2016, θα αξιολογούσαν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγηση του ΟΟΣΑ που τέθηκαν το 2011...»*. Δηλαδή όταν άρχισαν οι μαζικές συγχωνεύσεις και καταργήσεις χιλιάδων σχολικών μονάδων και έκλειναν δεκάδες Τμήματα Ένταξης και οργανικές θέσεις με το υποσύστημα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης να βρίσκεται σε **«συνθήκες αβεβαιότητας»**.

Από το 2010 οι δραματικές πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα προκάλεσαν στο εκπαιδευτικό σύστημα επιπλέον αστάθειες, ανασφάλειες και θεσμικές αρρυθμίες που το μέγεθός τους δεν αποτέλεσε μέχρι σήμερα αντικείμενο ευρείας μελέτης. Φαίνεται ότι κοινωνικός στόχος για **ισότιμη ένταξη** στην κοινωνία και στην εκπαίδευση, που εκφράζεται με το **«Ένα Σχολείο για Όλους»**, να μην συνυπάρχει με τον πολιτικό στόχο. **Οι αλλαγές στην ίδια την Παιδεία εξαρτώνται βασικά από αλλαγές σε άλλους, βασικότερους κοινωνικούς τομείς καθώς κι από τη φύση της πολιτικής εξουσίας και τους στόχους της.**

Το **Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** στα πλαίσια των συναντήσεων με τον Υπουργό Παιδείας και τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα, κατά τη διάρκεια του 2016, επισήμαινε την αναγκαιότητα για:

1. **ενιαίο Νόμο για την Εκπαίδευση.** Η Ειδική Εκπαίδευση αποτελεί **αναπόσπαστο** μέρος του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, που έχει ως βασική σχολική δομή το γενικό σχολείο στην δωδεκάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Για αυτό απαιτείται ουσιαστικός διάλογος για τη σύνταξη ενιαίου νόμου για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Μέχρι τη σύνταξη και τη ψήφιση του ενιαίου νόμου οι ειδικές νομοθετικές παρεμβάσεις όπου και όταν απαιτούνται, θα πρέπει να είναι μέρος της γενικότερης νομοθετικής παρέμβασης, να εναρμονίζεται με τους γενικούς και ειδικούς στόχους, να συνυφαίνεται με την γενική εκπαιδευτική διαδικασία και κατά κανόνα να υλοποιούνται στους χώρους, τα πλαίσια και τα προγράμματα της γενικής εκπαίδευσης».

2. **την κατάργηση του άρθρου 56 του Ν. 3966/2011**, σύμφωνα με το οποίο όλες οι οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών Π.Ε. 60 και Π.Ε.70 «μετατρέπονται» σε οργανικές θέσεις Π.Ε. 61 ΚΑΙ Π.Ε.71. απαξιώνοντας χιλιάδες Δασκάλους που στήριξαν και στηρίζουν όλες τις δομές της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και πρωτοστάτησαν στην Υπεράσπιση του Δικαιώματος Όλων των παιδιών στη μάθηση. **Για αυτό εκφράσαμε την ικανοποίησή μας στον Υπουργό Παιδείας κ. Νίκο Φίλη που προχώρησε στην κατάργησή του με το άρθρο 48 του Ν. 4415/2016.**

3. **την ανάγκη άμεσων διορισμών εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής, ΕΕΠ, ΕΒΠ στα γενικά και ειδικά σχολεία, με τα ίδια κριτήρια διορισμού που ισχύουν σε όλη την εκπαίδευση.** Επίσης κρίνεται αναγκαία η κατάργηση της διάταξης του άρθρου 56 του Ν. 3966/2011 (ΦΕΚ 118/τ.Α΄/24-5-2011) που δεν συμπεριλάμβανε τον κλάδο ΠΕ06 στις διαδικασίες

επιλογής Προϊσταμένων σε ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Προκειμένου να διασφαλιστεί το αναφαίρετο εκ του Συντάγματος δικαίωμα της συμμετοχής του κλάδου ΠΕ06 με τυπικά και αυξημένα προσόντα στην Ειδική Αγωγή (μεταπτυχιακά, διδακτορικά, μετά-διδακτορικά) στις διαδικασίες τόσο ως ισότιμα μέλη στη διεπιστημονική και διαφοροδιαγνωστική ομάδα του ΚΕΔΔΥ όσο και σε οτιδήποτε αφορά την επαγγελματική ανέλιξη τους στα ΚΕ.Δ.Δ.Υ. όπου και υπηρετούν με οργανική θέση βάσει των άρθρων 1, 2, και 4 του Ν. 2817/ΦΕΚ 78/14-03-2000 σε νέα τροποποιητική διάταξη νόμου το Υπουργείο Παιδείας οφείλει να συμπεριλάβει και τον κλάδο ΠΕ06 στις διαδικασίες επιλογής Προϊσταμένων σε ΚΕ.Δ.Δ.Υ.. Εδώ και χρόνια οι εκπαιδευτικές πολιτικές για την ειδική εκπαίδευση έχουν στηριχθεί σε πρακτικές που προκάλεσαν: α) **παραβίαση** των εργασιακών σχέσεων των εργαζομένων στις δομές της ειδικής εκπαίδευσης, β) **απαξίωση** των αρχών των Διεθνών Συμβάσεων που η ίδια η Πολιτεία έχει ψηφίσει, γ) **αποδόμηση** των δομών ειδικής εκπαίδευσης με τη σκόπιμη υποστελέχωση αυτών, και δ) τη δημιουργία κλίματος ανασφάλειας σε μαθητές, εργαζόμενους και γονείς με τη συνεχή επιβολή αναποτελεσματικών «καινοτόμων» πρωτοβουλιών και «δράσεων» μέσω των χρημάτων του ΕΣΠΑ.

4. Στο όνομα της «ενταξιακής πολιτικής» διατηρείται το ιατρικό μοντέλο και με διάφορους τρόπους (ονοματολογία σε υπηρεσιακές εγκυκλίους, αναφορές από δήθεν «ειδικούς φορείς» και από όψιμους ενδιαφερόμενους) επιχειρείται η **νομιμοποίηση της κατηγοριοποίησης των εκπαιδευτικών σε «ειδικούς» και «γενικούς»** και ο **διαχωρισμός** της εκπαίδευσης σε «γενική» και «ειδική». Η υλοποίηση ρευστών και πρόσκαιρων «Προγραμμάτων ΕΣΠΑ» θέτουν σε αμφισβήτηση δομές της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης με ιστορία και έργο, όπως είναι τα Τμήματα Ένταξης στα σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που προσφέρουν μορφές αντισταθμιστικής αγωγής και εκπαίδευσης σε χιλιάδες μαθητές/τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Ο **Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής** επιβεβαιώνεται, δυστυχώς με τον πιο δραματικό τρόπο όταν είχε επισημάνει για το άρθρ. 39 του νόμου 4115/2013 ότι «τα «εξειδικευμένα» Ευρωπαϊκά Προγράμματα (ΕΣΠΑ) με χρηματοδότηση κατά 75% από τους πιστωτές μας, που διαρκώς μας δανείζουν υποχρεωτικά για μια «αναμενόμενη και αμφιλεγόμενη» οικονομική ανάκαμψη, που δεν έρχεται ποτέ, παρά το γεγονός ότι δημόσιο χρέος πολλαπλασιάζεται κι η διάρρηξη του κοινωνικού ιστού είναι πλέον μια θλιβερή πραγματικότητα. Τονίζαμε το 2012 ότι: «Αυτός είναι ο κύριος λόγος του περιεχομένου του άρθρου 39 που αν ψηφιστεί ως έχει, θα προκαλέσει τεράστια προβλήματα με τις αλλαγές που θα επιφέρει, τόσο στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής όσο και στην ελληνική κοινωνία. Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες γίνεται πλέον έρμαιο στα χέρια των κερδοσκόπων πιστωτών και δανειστών της χώρας μας», (Δελτίο Τύπου 12-11-2012).

3. Το 8^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής Η Συμβολή του Π.Ε.Σ.Ε.Α. στην Ελληνική Κοινωνία (ΤΕΙ Πειραιά: 3 & 4 Δεκεμβρίου 2016)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το **Δ.Σ.** του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής, διοργάνωσε με επιτυχία στις **3 και 4 Δεκεμβρίου 2016** το **8ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.**, με θέμα: «**Προγράμματα Ειδικής Αγωγής και Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης για τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμΑ) και τα Άτομα με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΑμΕΕΑ) στα Γενικά και τα Ειδικά Σχολεία**». Οι εργασίες του 8^{ου} Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α. φιλοξενήθηκαν σε τρεις (3) Αίθουσες Συνεδρίων του ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ (Πέτρου Ράλλη & Θηβών 250). Η ενεργός συμμετοχή με παρεμβάσεις των κ.κ. Βουλευτών – Εκπροσώπων των Πολιτικών Κομμάτων της Βουλής των Ελλήνων, του Εκπροσώπου του κ. Υπουργού Παιδείας, του Προέδρου του ΤΕΙ Πειραιά, του Προέδρου της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία και Εκπροσώπου του Προέδρου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, του Προέδρου της Πανελληνίας Ένωσης Σχολικών Συμβούλων, του Προέδρου της ΠΑΛΟ, του Εκπροσώπου της Εταιρείας Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδας, των συναδέλφων Σχολικών Συμβούλων Γενικής και Ειδικής Αγωγής, καθώς και κ.κ. Διευθυντών και Διευθυντριών Εκπαίδευσης Π.Ε.&Δ.Ε., συνέβαλε ουσιαστικά στην επιτυχία των εργασιών του **8ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.**

Σύντομα τα Πορίσματα του **8ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** κατατίθενται στο Υπουργείο Παιδείας, τα Πολιτικά Κόμματα, την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, την Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων & Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία, την Πανελλήνια Ένωση Σχολικών Συμβούλων, την Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας και την ΟΛΜΕ για να συμβάλουν θετικά στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών πολιτικών για την αγωγή & εκπαίδευση των αναπήρων ατόμων με την αξιοποίηση πολιτικών και προγραμμάτων που εισηγήθηκαν αξιόλογοι εισηγητές και ερευνητές στο επιστημονικό Συνέδριο.

Στο **8ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** αποτυπώθηκε ότι η έννοια της σχολικής και κοινωνικής ένταξης των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ συνδέεται με δύο κρίσιμα εγχειρήματα. Με το εγχείρημα να απεμπλακούν όλα τα ΑμΑ & τα ΑμΕΕΑ από την «ιδία ευθύνη ανωριμότητας». Δηλαδή με την προσπάθεια -μέσω της εκπαίδευσης- να περιέλθει το κάθε ΑμΑ & το κάθε ΑμΕΕΑ στην κατάσταση που αρμόζει στο ανθρώπινο είδος, κατάσταση που πρωτίστως ταυτίζεται με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Καθώς και με το εγχείρημα να αποκτήσουν όλα τα ΑμΑ & τα ΑμΕΕΑ στο μέγιστο επιτρεπτό βαθμό εκείνες τις γνώσεις και τις δεξιότητες, που καθίστανται απαραίτητες για να μπορούν να συμμετέχουν στην παραγωγή και στην απόλαυση των αγαθών και που κατά κανόνα προστατεύουν από τη διολίσθηση στην σχολική περιθωριοποίηση και στον κοινωνικό αποκλεισμό.

Το θέμα της έννοιας του σχολικού και κοινωνικού αποκλεισμού των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ, ως κατάσταση ελλιπούς απορρόφησης κοινωνικών και δημόσιων αγαθών, όπως είναι το αγαθό της εκπαίδευσης, μέσα από μια μακρά διαδρομή ασάφειας και αοριστίας, περιήλθε σταδιακά σε μια κατάσταση «ρητορικής φιλολογίας» και «πολιτικής μυθοποίησης», αποκομμένη από την υπαρκτή πραγματικότητα και τις πραγματικές εκπαιδευτικές και κοινωνικές συνθήκες ζωής των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ. Κάθε έννοια όμως αποκομμένη από την πραγματικότητα, μπορεί εύκολα να αποτελέσει ένα εξαιρετικό εργαλείο ιδεολογικής χρήσης και αποπροσανατολισμού.

Η σχολική και κοινωνική ένταξη των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ, ως εγχείρημα διαμόρφωσης και ενσωμάτωσης αυτών στην κοινωνία, δεν είναι απλά ζήτημα πολιτικής, είναι κατ' εξοχήν πολιτική πράξη. Δεν είναι συμπτωματικό ότι σήμερα οι διαδικασίες της σχολικής και κοινωνικής ένταξης των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα αντιμετωπίζονται κυρίως με όρους οικονομικού ύφους και χροιάς. Και κατά την παρούσα φάση το κρίσιμο ερώτημα που αβίαστα αναδύεται, είναι το κατά πόσο η οργανωμένη ελληνική κοινωνία θα επιλέξει την πραγματική αναβάθμιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ ή την περιθωριοποίηση αυτών, επειδή ακριβώς η δεύτερη αυτή επιλογή στο ευρύτερο πλαίσιο της οικονομικής ύφεσης όχι μόνο δεν αποτελεί πρόβλημα αλλά αντίθετα την πιο ενδεδειγμένη λύση. Ένα ερώτημα που πιθανόν κατά καιρούς να φάνηκε ότι βρήκε την απάντηση του, μα που σήμερα επανέρχεται στο προσκήνιο με την παρθενική του δύναμη. Η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους τομείς που συνδέονται άμεσα με τον κοινωνικό αποκλεισμό, είτε ως αποστέρηση της εισόδου στην εκπαιδευτική διαδικασία, είτε ως έξοδος προκαλούμενη από τις ισχύουσες εκπαιδευτικές πρακτικές. Όμως, η θεσμική τεκμηρίωση ενός συστήματος ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, το οποίο ακόμη κι αν συμβαδίζει με τις επιστημονικές εξελίξεις και χρηματοδοτείται με επαρκείς πόρους, δεν αρκεί για τη δημιουργία μιας εκπαίδευσης όχι μόνο ανοιχτής σε όλα τα ΑμΑ & τα ΑμΕΕΑ, αλλά και απαιτούμενης απ' όλα τα ΑμΑ & τα ΑμΕΕΑ, με τρόπο συνεχόμενης διαδικασίας, έτσι που η μάθηση να διασφαλίζει μια συνεχιζόμενη πορεία εξέλιξης.

Στο **8ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** επισημάνθηκε ότι οι υπέρμαχοι της παιδαγωγικής της ένταξης επιμένουν στη δημιουργία ενός «Σχολείου για Όλους» το οποίο δεν θα κατηγοριοποιεί και δεν θα περιθωριοποιεί τις συγκεκριμένες ομάδες του μαθητικού πληθυσμού, αλλά θα ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στο εύρος των κοινωνικο-συναισθηματικών και μαθησιακών αναγκών τους. Τονίστηκε ότι «*η ένταξη των παιδιών και των εφήβων με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο δεν αρκεί να θεσπιστεί με νόμους και διατάξεις, αλλά κυρίως πρέπει να πηγάζει από την ελεύθερη απόφαση των εκπαιδευτικών του Σχολείου και των γονέων.* Αν θέλουμε όμως να λέμε πως το σχολείο δεν κάνει διακρίσεις, δεν μπορούμε να το ισχυριζόμαστε μόνο από την άποψη του ότι το σχολείο παρέχει ισότητα ευκαιριών σε όλους και όλες. Το σχολείο δεν κάνει διακρίσεις σημαίνει ακόμη πως το σχολείο σέβεται και προσδίδει αξία στην διαφορετικότητα των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ. Σχολική και κοινωνική ένταξη των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ, δεν σημαίνει απρόσκοπτη προσαρμογή, στις αποφάσεις και τις νόρμες της πλειοψηφίας, μέσω πολιτικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών πρακτικών, «συγκινησιακού» ή «αποικιοκρατικού» τύπου, μα διαμόρφωση προγραμμάτων στοχοκατευθυνόμενα στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε ατόμου.

Στο **8ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** παρουσιάστηκε έρευνα σχετική ως προς τις πρακτικές αντιμετώπισης της ενδοσχολικής παραβατικότητας στη σχολική μονάδα. Τονίστηκε ότι οι μέθοδοι διαχείρισης αυτών των περιστατικών, που ακολουθούν οι Διευθυντές των σχολείων, είναι καθόλα σύννομες. Οι πρακτικές τους απορρέουν από την επίσημη κρατική εκπαιδευτική πολιτική και από την προσπάθειά τους για διαμόρφωση εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής, στο μέτρο του εφικτού πάντα. Από την έρευνα προκύπτει η επιθυμία τους για πιο καλή επικοινωνία και πιο εποικοδομητική συνεργασία με τους γονείς/κηδεμόνες και η βούλησή τους για την καταφυγή στη συζήτηση, στους γονείς/κηδεμόνες, στις ποινές (μόνο σε σοβαρά περιστατικά), στους ειδικούς (στις περιπτώσεις που είναι διαθέσιμοι), σε εναλλακτικές πρακτικές και στη Σχολική Διαμεσολάβηση. Από τη μελέτη των ευρημάτων της έρευνας και σε συνδυασμό με τα δημογραφικά της δεδομένα συνάγεται το εξής συμπέρασμα: η εκπαιδευτική και διοικητική εμπειρία σε συνδυασμό με την προσωπικότητα του Διευθυντή είναι ο πρωταρχικός παράγοντας που συμβάλλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου· η επιμόρφωση και τα οποιαδήποτε τυπικά προσόντα έπονται.

Στο **8ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** τονίστηκε ότι εκπαιδευτική αξιολόγηση συνδέεται άμεσα και με όλα τα ενδιάμεσα στάδια της οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως είναι: η επιλογή των διδασκόμενων αντικειμένων και η οργάνωση των περιεχομένων της σχολικής γνώσης και των επιμέρους στόχων ανά μάθημα ή διδακτική ενότητα, η επιλογή κατάλληλων διδακτικών υλικών και κυρίως η οργάνωση και διεξαγωγή της διδακτικής – μαθησιακής διαδικασίας στη γενική σχολική τάξη ή το Τμήμα Ένταξης ή το Εργαστήριο. Στην περίπτωση που κατά την διαδικασία της αξιολόγησης διαπιστώνεται ότι το επίπεδο των αποτελεσμάτων είναι χαμηλό, χρειάζεται να γίνουν προσεκτικές αναλύσεις αν η αναποτελεσματικότητα οφείλεται στους ανέφικτους στόχους που τέθηκαν, στην ακαταλληλότητα των προγραμμάτων και των διδακτικών υλικών, στην ανεπάρκεια της οργάνωσης της μαθησιακής διαδικασίας στις σχολικές τάξεις ή σε ένα συνδυασμό αυτών των παραμέτρων. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού αποτελέσματος απαιτείται η συνεκτίμηση όλων των παραμέτρων που χαρακτηρίζουν το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον κι η αναζήτηση των επιρροών του στην αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας, ώστε να είναι να είναι εφικτός ο στρατηγικός προγραμματισμός κι η υλοποίηση εκπαιδευτικών πολιτικών που θα μειώνουν τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις ή θα προκαλούν οφέλη από την κατάλληλη αξιοποίηση του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Επισημάνθηκε ότι η πρακτική της ένταξης στις γενικές τάξεις των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ, που πιθανόν να παρεμποδίζουν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό την επιτυχή συμμετοχή στη σύνηθη μαθησιακή διαδικασία, επαναφέρει στο προσκήνιο με μεγαλύτερη ένταση τα ζητήματα της διαφοράς και της διαφοροποίησης στις γενικές σχολικές τάξεις. Η φοίτηση των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ σε μια γενική τάξη προϋποθέτει διαφοροποιημένη οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας, αναπόσπαστο στοιχείο της οποίας είναι κι οι διαδικασίες αξιολόγησης, ούτως ώστε να τροφοδοτούνται με επάρκεια και πληρότητα όλοι οι μαθητές κι οι μαθήτριες στη βάση της διαφορετικότητάς τους. Η ανάγκη αυτή στο παρελθόν οδηγούσε σε σχήματα διαφοροποίησης των μαθητών με σχεδόν αποκλειστικό κριτήριο την επίδοση ή τη θεωρούμενη ικανότητά τους. Υπήρχε θεμελιωμένη η πεποίθηση ότι η πρακτική της ταξινόμησης των μαθητών σε ομάδες/τμήματα διαφορετικών «ταχυτήτων» θα δώσει περισσότερες δυνατότητες προσαρμογής του περιεχομένου σπουδών, των μεθόδων διδασκαλίας και αξιολόγησης, αλλά και των διδακτικών υλικών στις μαθησιακές ανάγκες ή δυνατότητες κάθε συγκεκριμένης μαθητικής ομάδας.

Στο **8ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** κατατέθηκαν αναλυτικά συγκεκριμένα μέτρα αντισταθμιστικής αγωγής από το Ελληνικό Κράτος που θα αναφέρονται:

- 1) Στην επέκταση και την υποστήριξη των Τμημάτων Ένταξης, γιατί σε αυτά, σύμφωνα με έρευνες «παρέχεται γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική & πολιτιστική στήριξη με την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων υποβοήθησης των παιδιών στη γλώσσα, τα μαθηματικά, στη συναισθηματική οργάνωση, στη ψυχο-κινητικότητα κλπ. για λίγες ή περισσότερες ώρες την εβδομάδα ανάλογα με τις ανάγκες τους. Βασικός στόχος να βελτιωθεί το μαθησιακό τους επίπεδο και να διευκολυνθεί η ζωή τους κι η συμμετοχής τους στη γενική τάξη και στο οικογενειακό τους περιβάλλον».
- 2) Στην οργάνωση της εκπαίδευσης με τη θεσμοθέτηση της ελαστικότητας του διδακτικού ωραρίου, της αξιολόγησης και της διδασκόμενης ύλης που αφορά τα ΑμΑ και ΑμΕΕΑ.

- 3) Στα προγράμματα των ΤΕΕ και των ΕΕΕΕΚ, τα οποία πρέπει να σχεδιάζονται έτσι, ώστε:
- α) να είναι συμβατά με τις δυνατότητες, τις δυσκολίες και τις ανάγκες των ατόμων που φοιτούν στις παραπάνω δομές, β) να αφήνουν στον εκπαιδευτικό περιθώρια για θεματική προσέγγιση της ύλης και εξατομίκευση της διδασκαλίας και γ) να προετοιμάζουν τα άτομα με αναπηρία για το μέλλον. Προαπαιτούμενα για να επιτευχθούν αυτά είναι τα εξής: -Σχεδιασμός των ΑΠ έτσι, ώστε να αποτελούν γενικά πλαίσια, για να είναι ευέλικτα και προσαρμόσιμα στην εφαρμογή τους. - Καταγραφή και κωδικοποίηση των επαγγελματιών που υπάρχουν σήμερα, καθώς και των προδιαγραφών που απαιτούνται για την επιτυχή άσκησή του. -Καταγραφή επαγγελματιών που θα έχουν εξαιρεθεί στο προσεχές μέλλον. -Καταγραφή και κωδικοποίηση επαγγελματιών τα οποία, σύμφωνα με τις τεχνολογικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, είναι πιθανόν να εμφανιστούν στο μέλλον, σε μια προοπτική εικοσαετίας περίπου.
- 4) Στον επαγγελματικό προσανατολισμό των ΑμΑ & ΕΕΑ. Λόγω των μειωμένων ικανοτήτων και δεξιοτήτων και της έλλειψης συναισθηματικής σταθερότητας, είναι ανάγκη να κάνουν έγκαιρα σωστή επιλογή του επαγγέλματος που θα ασκήσουν, χωρίς η επιλογή αυτή να είναι εντελώς δεσμευτική. Με την ορθολογική κατάταξη των ατόμων με αναπηρία στο κατάλληλο για το καθένα επάγγελμα, αυξάνονται οι πιθανότητες της επιτυχούς επαγγελματικής απασχόλησής τους. Αυτό θα έχει ευεργετικές συνέπειες, όχι μόνο για την επιτυχή ένταξη και ενσωμάτωσή τους στην παραγωγική διαδικασία και στην κοινωνία, αλλά και για την αντιμετώπιση υπαρξιακών προβλημάτων που βιώνουν πολλές φορές, λόγω των εξαρτήσεων που είναι αναγκασμένα, σε περίπτωση αποτυχίας, να ζουν. Με τον Ν. 3699/2008, άρθρο 12, παρ. 3 ιδρύθηκε κλάδος επαγγελματικών συμβούλων και ορίζονται θέσεις αντίστοιχης ειδικότητας. Είναι ανάγκη η διάταξη αυτή να υλοποιηθεί και να γενικευτεί η εφαρμογή της.
- 5) Στη διεπιστημονική στήριξη σε όσους εμπλέκονται στην διδακτική διαδικασία που αφορά τα ΑμΑ και ΑμΕΕΑ τόσο στις σχολικές μονάδες της γενικής όσο και της ειδικής αγωγής.
- 6) Στην ουσιαστική και πολυεπίπεδη στήριξη της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης, γιατί με την πρώιμη παρέμβαση στα Νηπιαγωγεία εξασφαλίζεται για τα νήπια γενικά και για τα ΑμΑ & ΑμΕΕΑ η κοινωνικοποίησή τους και η ανάπτυξη των προμαθησιακών ικανοτήτων τους.
- 7) Στην αξιολόγηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ έγκαιρα και έγκυρα σε συνεργασία δασκάλων γενικής και ειδικής αγωγής με τη στήριξη των Σχολικών Συμβούλων γενικής και ειδικής αγωγής.
- 8) Στη συνεργασία με την οικογένεια του μαθητή των δασκάλων γενικής και ειδικής αγωγής. Παροχή στήριξης από τους Σχολικούς Συμβούλους γενικής και ειδικής αγωγής και καθοδήγηση των γονέων και κηδεμόνων να απευθύνονται είτε σε Εκπαιδευτικές είτε σε Προνοιακές είτε σε Ιατρικές ή Υγειονομικές Υπηρεσίες για να αντιμετωπιστούν σχολικά, ιατρικά-θεραπευτικά και κοινωνικά-προνοιακά προβλήματα του/της μαθητή/τριας και της οικογένειάς του/της.
- 9) Στη μετάβαση από το σχολείο στην απασχόληση και στη ζωή. Η μετάβασή τους από το σχολείο στην εργασία πρέπει να υποστηρίζεται από ειδικούς. Για το σκοπό αυτό χρειάζεται: - Κατάλληλος σχεδιασμός του εκπαιδευτικού προγράμματος. Το πρόγραμμα αυτό πρέπει να περιλαμβάνει ένα διετή κύκλο 'μαθητείας και παραγωγής, δηλαδή μια περίοδο κατά την οποία ο εκπαιδευόμενος παρακολουθεί μαθήματα στην ΤΕΕ ή στο ΕΕΕΕΚ και παράλληλα έχει τοποθετηθεί σε μια θέση εργασίας, όπου με πρακτικό τρόπο προσαρμόζεται στις συνθήκες εργασίας, στις σχέσεις του με τους άλλους εργαζόμενους και τους εργοδότες κ.λπ. Είναι δηλαδή ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει μερική φοίτηση-μερική εργασία. -Συστηματική παρακολούθηση και υποστήριξη από ειδικό σύμβουλο εργασίας, για όσο χρόνο χρειάζεται, μετά την τοποθέτηση σε θέση εργασίας. Αρμοδιότητα του συμβούλου είναι να παρακολουθεί το άτομο με αναπηρία στο χώρο εργασίας, με στόχο: α) να προλάβει τυχόν προβλήματα που μπορεί να προκύψουν στη σχέση του με τους άλλους εργαζόμενους και τους εργοδότες, β) να αναπτύξει σωστή σχέση επικοινωνίας και συνεργασίας με τους άλλους, και γ) να χρησιμοποιεί σωστούς τρόπους επίλυσης των προβλημάτων που αναφύονται και (iv) να αξιοποιεί ικανοποιητικά τις δεξιότητες που διαθέτει, ώστε να γίνεται περισσότερο παραγωγικό. Όλα αυτά περιλαμβάνονται σε ένα Ατομικό Πρόγραμμα Μετάβασης (ΑΠΜ), το οποίο σχεδιάζεται και λειτουργεί σε εξατομικευμένη βάση.
- 10) Στη διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων. Η σημερινή οικονομική συγκυρία δεν ευνοεί την απαίτηση αυτή. Ωστόσο, λόγω των οικονομικών δυσχερειών που υπάρχουν είναι ανάγκη: (α) να τηρείται ισότιμη κατανομή των πιστώσεων, χωρίς να αδικείται ο θεσμός της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, και (β) να γίνεται ορθολογική διαχείριση των κονδυλίων, ώστε να μη δαπανώνται χρήματα για δραστηριότητες που δεν έχουν κανένα αντίκρισμα.

4. Επαγγελματική Εξέλιξη και Διορισμοί στις Δομές της ΕΑΕ

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και το υποσύστημα ειδικής αγωγής βρίσκονται σε μια κρίσιμη καμπή και το Υπουργείο Παιδείας οφείλει να αποτυπώσει με σαφήνεια τη φιλοσοφία και το περιεχόμενο των πολιτικών και νομοθετικών του εγχειρημάτων για τη δημόσια εκπαίδευση, την ειδική αγωγή των ΑμΑ και ΑμΕΕΑ, και την επαγγελματική εκπαίδευση. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής ζήτησε από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας: η χρηματοδότηση του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος να γίνεται από τις εγγεγραμμένες δημόσιες δαπάνες του Προϋπολογισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας και να δοθεί επίδομα ειδικής αγωγής σε όσους εργάζονται στις σχολικές δομές της γενικής αγωγής και της ειδικής αγωγής προσφέροντας ειδική αγωγή και εκπαίδευση στα ανάπηρα άτομα. Μέχρι σήμερα οι ηγεσίες του Υπουργού Παιδείας, παρά τις προτάσεις του ΠΕΣΕΑ δεν προχώρησαν σε ρυθμίσεις για: **α)** τη δημιουργία οργανικών θέσεων στα ΕΕΕΕΚ και Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια, **β)** την επιλογή Προϊσταμένων στα ΚΕΔΔΥ με τετραετή θητεία με μοριοδότηση του Ν. 3848/2010), ενώ με την τοποθέτηση προσωρινών προϊσταμένων υποβαθμίζουν τη λειτουργία τους, και **γ)** την κατάργηση του άρθρου 24 πργρ. 1, 2, 3 και 4 του Ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199/02-10-2008), σύμφωνα με το οποίο συντηρούνται υπηρεσιακά συμβούλια των ΠΥΣΕΕΠ και του ΥΣΕΕΠ τα οποία λειτουργούν, χωρίς ευρεία δημοκρατική αντιπροσώπευση. Γι' αυτό επιμένουμε στη διαχρονική μας πρόταση για κατάργηση των Υ.Σ.Ε.Ε.Π. και Π.Υ.Σ.Ε.Ε.Π., και ένταξη όλων των συναδέλφων μας από διάφορες ειδικότητες (φυσικοθεραπευτές, κοινωνικούς λειτουργούς, σχολικούς ψυχολόγους, λογοθεραπευτές κ.ά.) στα Περιφερειακά (ΠΥΣΠΕ -ΑΠΥΣΠΕ και ΠΥΣΔΕ -ΑΠΥΣΔΕ) και Κεντρικά (ΚΥΣΠΕ και ΚΥΣΔΕ) Συμβούλια, αντίστοιχα με τη βαθμίδα που εργάζονται.

Με αφορμή τη ρητορική της «ανθρωποφαγίας» και της πρόταξης στον ένα Πίνακα Διορισμών ή στον άλλον Πίνακα ή στον αποκλεισμό, ζητήσαμε από το Υπουργείο Παιδείας να σταματήσει αυτόν τον κατήφορο των πελατειακών σχέσεων που για μια 15ετία πήρε εκρηκτικές διαστάσεις, ως προς τους διορισμούς των αναπληρωτών και την επιλογή στελεχών. Φαίνεται ότι το Υπουργείο Παιδείας προχώρησε μερικά βήματα μπροστά με το άρθρο 48 του Ν. 4415/2016, παρά το γεγονός ότι εξακολουθούν και σήμερα να λειτουργούν Πανεπιστημιακά Τμήματα Ειδικής Αγωγής που με τις προπτυχιακές σπουδές στην ειδική αγωγή συντηρούν το ιατρικό μοντέλο στην Ελλάδα. Αυτό το φαινόμενο μόνον στη χώρα μας συμβαίνει, και το Υπουργείο Παιδείας οφείλει να το λύσει σε ένα ανοικτό διάλογο με τους πανεπιστημιακούς φορείς. Στα πλαίσια της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης τα ειδικά σχολεία δεν είναι δυνατόν να συνεχίσουν να λειτουργούν ως ξεχωριστό από την γενική εκπαίδευση σύστημα, αλλά ο ρόλος τους θα πρέπει να αναθεωρηθεί από κατεξοχήν επιλογή διαχωριστικής ειδικής εκπαίδευσης για μαθητές με αναπηρία, σε κέντρα στήριξης της συμπερίληψης και ενίσχυσης της ικανότητας του γενικού σχολείου να ανταποκριθεί σε αυτή (European Agency for Development in Special Needs Education, 2013). Η μετατροπή αυτή των ειδικών σχολείων σε κέντρα στήριξης της συμπερίληψης και συνεργάτες των γενικών σχολείων που παρέχουν συνεχιζόμενη εκπαίδευση, σχεδιάζουν αναλυτικά προγράμματα, αξιολογούν και παρέχουν οδηγίες και συμβουλές για μαθητές με αναπηρίες, αξιολογούν εξοπλισμό και ψηφιακά προγράμματα, απαιτεί από το προσωπικό ανάπτυξη νέων αντιλήψεων και δεξιοτήτων. Επιπλέον, ο κατακερματισμός των δομών που παρέχουν υπηρεσίες σε μαθητές με αναπηρίες και τις οικογένειές τους (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες κλπ.), οι οποίες λειτουργούν παράλληλα εστιάζοντας σε συγκεκριμένες πτυχές των δυσκολιών και αναγκών του μαθητή βάσει προαποφασισμένων μοντέλων παρέμβασης, χωρίς να μοιράζονται κοινές βασικές αρχές, δημιουργεί εμπόδια στην αποτελεσματική εκπαιδευτική πορεία του μαθητή. Η ανάπτυξη σταθερών και σαφών σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των φορέων και των επαγγελματιών που παρέχουν υπηρεσίες σε μαθητές με αναπηρίες ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι καθοριστική προκειμένου: α) να επιτευχθεί μία ολιστική/σφαιρική θεώρηση & αντιμετώπιση των αναγκών του μαθητή, β) μέσα από την ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων να δημιουργηθούν ευκαιρίες για νέους αποτελεσματικότερους τρόπους αντιμετώπισης των εμποδίων στη μάθηση και γ) να επιτευχθεί ο καλύτερος συντονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σε αυτό το σημείο λοιπόν εμφανίζεται η ανάγκη για διεπιστημονικότητα η οποία είναι ένας όρος που όλο και πιο συχνά εμφανίζεται σε σχέση με την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Η έννοια αυτή συνήθως χρησιμοποιείται προκειμένου να περιγράψει τις σχέσεις συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών γενικής & ειδικής εκπαίδευσης και ειδικοτήτων που εμπλέκονται στις διαδικασίες της αρχικής αξιολόγησης/διάγνωσης εκπαιδευτικών αναγκών, στον σχεδιασμό & στην εφαρμογή της εκπαιδευτικής παρέμβασης. Τέλος υπενθυμίζουμε ότι: «όλοι οι εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής

Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και το ΕΕΠ -που υπηρετούν με οργανική θέση ή με απόσπαση στο ΚΕΔΔΥ, συμμετέχουν στις διαδικασίες επιλογής και διεκδίκησης της θέσης του Προϊσταμένου ΚΕΔΔΥ, ανεξαρτήτως του Κλάδου Π.Ε.... ειδικής αγωγής που ανήκουν», και σε ό, τι αφορά την επιλογή και την μοριοδότηση των υποψηφίων στελεχών εκπαίδευσης - υπάρχει φορέας (ΔΟΑΤΑΠ) ο οποίος βάσει Ν. 3328/2005 είναι αρμόδιος για την αναγνώριση ή μη τίτλων σπουδών που απονέμονται από ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της αλλοδαπής.

5. «Θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ» το περιοδικό επιστημονικού και κοινωνικού προβληματισμού του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής

Σε κάθε Ετήσια Γ.Σ. του επιστημονικού μας σωματείου, το περιοδικό του Π.Ε.Σ.Ε.Α. «**Θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**», έχει την τιμητική του, γιατί ως μέσο γραπτής επικοινωνίας με την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών και των ερευνητικών μελετών για εκπαιδευτικά, κοινωνικά, θεσμικά και πολιτικά ζητήματα αναγνωρίζεται από όλους η ουσιαστική του προσφορά για ένα ανθρώπινο και δημοκρατικό εκπαιδευτικό σύστημα. Το Έτος **2016** εκδόθηκαν τα τεύχη **71^ο, 72^ο, 73^ο, 74^ο** και για το Έτος **2017** άρχισε η έκδοση των Πρακτικών του 8^{ου} Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής (Α΄ Τόμος στο **75^ο τχ.** & Β΄ Τόμος στο **76^ο τχ.**), που θα ολοκληρωθεί με την έκδοση του Γ΄ Τόμου στο **77^ο τχ.** & του Γ΄ Τόμου στο **78^ο τχ.**

Καταθέτοντας στο Προεδρείο της Γενικής μας Συνέλευσης την Έκθεση Πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ε.Σ.Ε.Α. για το έτος **2016**, εκφράζω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλους τους συνεργάτες και τις συνεργάτριές μου για την μεγάλη τους συμβολή στους επιστημονικούς και κοινωνικούς αγώνες του Π.Ε.Σ.Ε.Α., γιατί από κοινού υλοποιήσαμε με συνέπεια τις Καταστατικές Αρχές του και διεκδικήσαμε τόσο τα δικαιώματα των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ όσο και τα δικαιώματα των εργαζομένων στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής. Για αυτό καλώ τα Μέλη του Π.Ε.Σ.Ε.Α. να υπερψηφίσουν τα οικονομικά και διοικητικά Πεπραγμένα του Δ.Σ. του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής, να εμπλουτίσουν με τις προτάσεις τους τις προγραμματικές θέσεις και το διεκδικητικό πλαίσιο του επιστημονικού σωματείου για το Έτος **2017**, και να εκλέξουν το νέο Διοικητικό Συμβούλιο και τη νέα Εξελεγκτική Επιτροπή του επιστημονικού μας σωματείου. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι ο Π.Ε.Σ.Ε.Α. προσηλωμένος σταθερά στη θεμελιώδη αρχή ότι η **εκπαίδευση** αποτελεί βασικό κοινωνικό πεδίο, που συμβάλλει στην αυτονομία και στην ανεξαρτησία όλων των ανθρώπων, με τις παρεμβάσεις του σε αυτή την κρίσιμη ιστορική περίοδο, **υπερασπίζεται το δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία και των παιδιών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες ούτως ώστε να έχουν πραγματικά το δικαίωμα της δωρεάν δημόσιας παιδείας σ' όλες τις βαθμίδες της Παιδείας. Να έχουν το δικαίωμα της ειδικής φροντίδας όχι μόνο στους νόμους αλλά και στην πράξη.** Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η Ειδική Εκπαίδευση αποτελεί **αναπόσπαστο** μέρος της Γενικής Εκπαίδευσης και για αυτό απαιτούμε: «οι ειδικές νομοθετικές παρεμβάσεις για την ΕΑΕ να είναι μέρος της γενικότερης νομοθετικής παρέμβασης, να εναρμονίζονται με τους γενικούς και ειδικούς στόχους, να συνυφαίνονται με την γενική εκπαιδευτική διαδικασία και κατά κανόνα να υλοποιούνται στους χώρους, τα πλαίσια και τα προγράμματα της γενικής εκπαίδευσης.

*«Το βράδυ έχω βρει έναν ωραίο τρόπο να κοιμάμαι:
τους συγχωρώ έναν - έναν όλους,
άλλοτε πάλι θέλω να σώσω την ανθρωπότητα,
αλλά εκείνη το αρνείται...»*

(Λειβαδίτης, Τ., 1992, Ποίηση Από τις Εξομολογήσεις του Ματθία Χ., σ. 281, Αθήνα, Κέδρος)

Αθήνα, 29 Απριλίου 2017

**Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς, για το Διοικητικό Συμβούλιο
του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.-**

Ο Πρόεδρος

Τ.Υ. & ΣΦΡ.

Μηνάς Ευσταθίου